

# Grósz Károly New Yorkban

(Folytatás az 1. oldalról.)

kül mindegyikük értékelte a rendkívüli találkozó jelentőségét. Püski Sándor, az ismert könyvkiadó például éles szavakkal szövegezte a korábbi helyzetről, de kijelentette, a maga erejével részt akar venni az új szellemi közéletben, a kultúra, s mindenekelőtt a külföldön élő magyar kultúra kincseinek megismertetésében — ezért kiadvállalatot indít hazánkban. A kérdezők, álláspontjukat kifejtők között szót kapott például Hámos László, a New Yorkban működő „Magyar emberi jogok bizottságának” titkára, Bertalan Imre református püspök, Haraszti Sándor lelkész, Vardy Béla történész, Bodnár Károly, az Amerikai Magyar Cserkész Szövetség vezetője, Kentler Ottó orvosprofesszor, az amerikai magyar orvosok Semmelweis-egyesületének elnöke, Apatini Gyula, egy magyar nyelvű rádióadás vezetője — és sokan csupán azért nem jutottak szóhoz, mert a felszólalók hosszabban beszéltek. A kérdések számos témára terjedtek ki — attól kezdve, hogy lehet-e jövője a cserkésznek Magyarországon, vagy visszakérülhet-e egyházi kezelésbe a híres, és sok évszázados történelmi múltra visszatekintő sárospataki református kollégium, egészen Nagy

Imre szerepének megítéléséig, és az erdélyi magyarság helyzetéig. A miniszterelnök valamennyi kérdésre részletes, átfogó választ igyekezett adni, nem térve ki a vita elől.

A romániai helyzetről, az erdélyi magyarság kérdéséről szólva egyebek között kijelentette: kormányunk nem kifejezetten nemzetiségi kérdéseknek tekint a falvak tervezett felszámolását, mert az a román nemzetiségű lakosságot éppúgy érinti, mint a magyar, a szász, a sváb nemzetiségeket. „Véleményünkkel ezzel kapcsolatban világosan megfogalmaztuk. Nemcsak az erdélyi magyarság kulturális értékeinek védelmében emeljük fel szavunkat, hanem minden kulturális érték, benne a román, a német nemzetiségűek értékeinek védelmében is” — mondta. Rámutatott, hogy a magyar kormány igyekszik lehetőséget teremteni a vitatott kérdések rendezésére, a kétoldalú kapcsolatok lehetőségén belül adott módok kihasználására. „Felajánlottam, hogy a kérdés tisztázása érdekében bármikor hajlandó vagyok Romániába utazni. Erre a javaslatunkra eddig választ nem kaptunk” — hangoztatta.

Az egyházakra vonatkozó kérdésekről szólva Grósz Károly leszögezte: igen jók a kapcsolatok a magyar egy-

házakkal. A kormányzat úgy véli, lehet szerepük, szolgálatuk a szociális problémáknak, az ifjúsági problémáknak, az ifjúsági problémák megoldására irányuló erőfeszítésekben, és mindkét részlől messzemenő készség van erre. Az egyházaknak lehet szerepük a fiatalok soraiban jelentkező problémák megoldását célzó erőfeszítésekben. Nincs akadály az egyházi iskolák száma meg növelésének, ehhez azonban egyelőre az egyházaknak nincsenek anyagi eszközeik. A sárospataki kollégium történeti értékeinek megemlékezésében, kincseinek bővítésében messzemenő az együttműködés, és megfelelő anyagi erőforrások biztosításával a kollégium visszakérülhet a református egyház irányítása alá.

Grósz Károly nyíltan és határozottan szövegezte az 1956-os események és Nagy Imre szerepének értékeléséről is. Az emigráns sajtó és szervezetek egy részének állásfoglalásait vitatva leszögezte: áldozatok nem csupán az egyik oldalon voltak. „Voltak, akiket megtevesztettek, akik életüket vesztették a fegyveres harcokban — sajnáljuk tragédiájukat. De mi vértanúknak tekintjük azokat a katonákat, akiket a Köztársaság téren végeztek ki” — mondta. Nagy Imréről szólva kifejtette: 1956-os magatartásáért a magyar kormány nem rehabilitálja, mert megsértette az alkotmány előírásait, a fennálló törvényeket. Közölte, a kormány az az álláspontja, hogy amennyiben a család ezt kéri, Nagy Imre hamvait megfelelő körülmények között végső nyugalomra helyezhetik — tekintettel arra, hogy harmadik esztendővel a kormány úgy érzi: kötelessége ezt megtenni. Közölte egyébként, hogy a kormányzat felülvizsgálja azok helyzetét, akik az ellenük az 1956-os politikai tetteik miatt született bírósági ítélet következtében jelenleg nem kaphatnak útlevelet, és szándékában áll mentesíteni őket az útleveletörvény módosításával a hátrányos következmények alól.

Grósz Károly köszönetet mondott az Egyesült Államokban működő magyar egyesületeknek, egyházaknak, szervezeteknek a magyar kultúra, a nyelv ápolásában betöltött szerepükért. Mindenkit vártatlanul ért, és mély fájdalommal töltött el a hír, hogy a Szegedi Postaigazgatóság nemrég nyugalmába vonult igazgatója, Rózsa István, július 23-án, reggel váratlanul elhunyt. Néhány hónappal ezelőtt, nyugállományba vonulásakor tekintettük át életútját és munkásságát, amikor korábban az — akkor még nem tudtuk — utolsó kitüntetését, az Április 4-e Erdemrendet.

Rózsa István 1927. szeptember 29-én, Gyulán született. Eredeti foglalkozása, amire mindvégig büszke volt — géplakatos, de már 1949-től a mozaikkal kötelezte el magát. Először, mint ifjúsági vezető dolgozott, majd Csongrád megyében töltött be jelentős párttisztviselői feladatokat. Volt Szeged járás első titkára, majd 1962-től 1973-ig megyei pártbizottság titkára. Odaadó munkája, sikeres tevékenysége révén a megye egyik elismert politikai vezetője lett.

1973. november 1-jétől 1987. december 31-ig, nyugállományba vonulásáig volt a Szegedi Postaigazgatóság vezetője. A számára szokatlan, új feladatot, és az embereket rövid idő alatt megismerte. Eredményesen kamatoztatta az igazgatóság érdekében a pártapparátusban szerzett széleskörű ta-

# Finnországban jártunk

## 4. A külkereskedő

Kaszálni is azért tanul-tam meg, mert alkalmam volt rá, nem szalaszthatom el most se a lehetőséget, hogy a külkereskedelemlől legalább néhány dolgot megtudjak. Ki tudja, mikor hoz össze még egyszer a sors ilyen emberrel? Említettem már, Liisa külkereskedelmi üzletkötő. Divatcikkkel kereskedik, oda-vissza alapon, ennél fogva biztosan többet utazik, mint a római pápa.

Mutatja magán a ruháját. Kubában vette. Ez igen! Hol van ide Kuba! Mondja tovább, itthon vette észre, hogy a címkeje cirill betűs. Nem gond, oroszul is ért, elolvassa tehát. A szedőgépünkön nincsen cirill betű, írom tehát magyar átírással: Szekszárdi Szabó Szevetkezt. (Az orosz nyelvben nincsen ö.) Ez a lezser öltözet tehát itt készült minálunk. Örömmel hordja, de mindenkinek elmondja, milyen kerülővel jutott hozzá. Konyhája magyar talasok munkáival van kirakva, itt van a cserépkályhán Mónus Ferenc szép butellája is, és egyik alkalommal lepkefészes herendi étkészletben tála.

— Sokszor jár nálunk?

— Nagyon sokszor, és mindig szívesen. Amikor pályát kellett választanom, mérnök akartam lenni, de apám leintett: nem lánynak való. Ha nem, hát nem, elmentem bölcsésznek. A finn — ugor szakon kötelező a magyar, ezért többször jártunk Magyarországon is. Egy darabig tanítottam, de rájöttem, a tanítás nem nekem való. Kényszerítsem a gyerekeket a tanulásra, amikor látom, hogy semmi kedvük hozzá? Tudom, hogyne tudnám, ha nem tanul, semmi nem lesz belőle, ezért inkább átváltottam a kereskedelemre. Senki nem mondta azóta se, kár volt ennyit tanulnom, mert nyelvek nélkül nem boldogulhatnék, ámbár a nyelv csak önmagánél luxus, nálunk hozzá tartozik az élethez, hogy mindenki több nyelven beszél.

Kalandjait is elmeséli. Kézváltott egyszer Pesten az

egyik szálloda presszójában. Ismerte a főszolgálatot, megkérte tehát, ne árulja el, hogy németül is tud. Jött két nyugatnémet, és must-rálgatta. Mennyiért lehetne megkapni ezt a nőt? Drága vagy olcsó? Amikor már kérdezni akarták, mennyiért állna szóba velük, megszólalt ékes németességgel: uraim, azért, hogy egyedül kávézom, kurva még nem vagyok! Söpörtek ki a szállodából, bocsánatot kérték és elfelejtettek.

El kellett egyszer mennie egyik impexünkhöz is, mert a kereskedői szálak oda vezettek. Előadta szándékát, ebből és ebből ennyit meg ennyit kérne. Elegáns úr a tárgyalópartner, de hamar föltűnt, hogy ebből ugyan üzlet nem lesz. Hímez-hámoz az úr, és azt mondja, térjünk vissza rá a következő negyedévben. Uram, én divatcikkben utazom! Ami most tetszik, annak negyedév múlva szakállá nő. Azonnal fizetek, kemény valutával, és a gyártókkal már megbeszéltem, azonnal vihetném is. Sajnos, akkor se lehet hamarabb! Térjünk vissza rá negyedév múlva!

— Mondd meg — ekkor már összetegeződöttünk —, ha egyszer rá vagyok utalva a valutára, akkor miért vakaróztok ennyit? Miért nem külditek el azt az urat szilvát aszalni, miért kell neki külkereskedelmi fontos posztot betöltenie?

— Nem tudom.

— De a második mondatában már megkérdezte, nem tudnék-e segíteni a feleségének, hogy Helsinkiben álláshoz jusson. Mondtam neki, összetéveszt valakivel. Én üzletkötő, és nem állásszerző vagyok.

— Hazulról gyűjtek kend!

— Ezt nem ismerem. Mi a gyűjtek, és mi a kend?

— Jöjjön, és maga.

— Így se értem.

— Nagy szegedi írónál olvasható egy elbeszélés.

Menne a tanyai atyafi a város házára, de mindig visszaküldik: hazulról gyűjtek kend.

— Még mindig nem értem.

— Mert aki hazulról jön, az hoz valamit. A hajdúnak is, meg a hivatalnoknak is. Neked, Liisa, úgy látszik, helsinkii állást kellett volna hoznod magaddal, hogy kereskedhess.

— Nem értem, hogy valutát hoztam? És Magyarország a valutára valósággal ki van éhezve?

— Értem én, és szégyellem is magamat. Régtől tudjuk, némely külkereskedőnk az egész országot eladná a saját hasznáért.

— Én megmondtam az illetőnek is, de nem láttam rajta, hogy szégyellné magát.

— Még nagyobb baj. Én ugyan nem vagyok külkeres, de szívesen közvetítenék, ha tudnék, mert valóban éhesek vagyunk a valutára.

— Hány negyedév múlva lenne abból valami?

— Ezt, látod, nem tudom megmondani.

Összes eddigi külkereskedelmi kalandom eszembe jutott. Az is, amikor minden megyében huszonöt ember tanácskozott siránkozva, hogy azért kell visszatartanunk hízott marháinkat, mert a Közös Piac bejelentette, hogy egyelőre nem veszi át tőlünk. Ahelyett, hogy megmondtuk volna üzletkötőinknek, addig haza ne jöjjenek, amíg el nem adják, mert a határon sós-puskával lövünk a fenekükbe, tizenkilenc megyében siránkozó értekezletet tartottunk. Meg az is, hogy mekkora csetepatét csapott az almát éppen nem exportáló kereskedelmi cégünk egyik főosztályvezetője, amikor megírtam, nem veszi át a termelőktől az almát. Kioktatott, tudnom kellene, hogy elverte a jég az almát. Feleltem neki: asszonyom, a szabolcsai almát verte el! És a Duna-Tisza közén is kihuzigálják a fákat, mert nem tudták eladni a termést!

— Tudod, milyen jó üzleteket köthetnénk mi egymással?

— Sejttem csak.

— Nektek nincsen papírotok, nekünk viszont van. Hallom, csökkenteni akarjátok az újságok terjedelmét, papírhány miatt. Miért nem vesztek tőlünk?

— Pénzünk nincs rá.

— Adnátok érte mást! Zöldseget, gyümölcsöt. Akármít, mi fagyos ország vagyunk, szinte mindenből behozatalra szorulunk. Csak föl kellene fedeznünk egymást. Előttek elszörban Ausztria, Nyugat-Németország, Franciaország, Anglia képe lebeg, ha külkereskedni akartok, és a két kicsi nép nem is keresi a kapcsolatot egymással. Egymásra vagyunk utalva, mégis elszalasztjuk a lehetőségeket. És én kénytelen vagyok megvenni a szekszárdi ruhát Kubában. Pedig Kuba se az a nagyon könnyű ország!

De jó, hogy nem lett belőlem külkereskedő! Föltehetően ugyanezt mondtam volna én is, régesrégén már, és föltehetően kiraktak volna már az állásomból. Miért akartam volna föllátni a szilárd tervszerűsége alapozott külkereskedelmünket?

Jobb nekünk csak egymás között beszélgetnünk.

Horváth Desső

# Drágul a benzin és a gázolaj

A Pénzügyminisztérium és az Országos Árhivatal tájékoztatja a vásárlókat arról, hogy a Minisztertanács döntése alapján a költségvetés megnövekedett kiadásainak fedezetéhez szükséges források előteremtése érdekében 1988. július 26-ától emelkedik a motorbenzin és a gázolaj fogyasztási adótetele. Az intézkedés a motorbenzin fogyasztói árát literenként 2 forinttal, a gázolaj árát 1,30 forinttal növeli. A motorbenzin és a gázolaj fogyasztói árának változása kiterjed a viszonteladói árakra, és a különböző szállítási feltételű kereskedelmi eladási árakra is.

Az egyes motorbenzin és a gázolaj kereskedelmi eladási árának változásáról a forgalmazó szervenek tájékoztatják a vásárlókat, az Országos Árhivatal — hivatalos lapjában, az Árszabályozásban — az árjegyzéket közzéteszi.

Miért drágul a benzin és a gázolaj?  
Az Országgyűlés által jóváhagyott 1988. évi költségvetési hiány túllépésének elkerülése 10-12 milliárd forint ez évi kihatású, a költségvetés helyzetét javító in-

tezkedést tesz szükségessé. A Minisztertanács döntése szerint ezt részben a támogatások csökkentésével kell elérni, de nem kerülhetők el egyéb, a bevételeket növelő intézkedések sem.

A motorbenzin és a gázolaj fogyasztási adójának emelése a költségvetés bevételeit ez évben 3,7 milliárd forinttal növeli, és ezzel egyező mértékben drágulnak az üzemanyagok. A felhasználóknál jelentkező többletkiadásból 2,6 milliárd forint a gazdálkodókat, valamint a közintézményeket terheli, 1,1 milliárd forint pedig a lakosságot.

Az üzemanyagok fogyasztásiadó- és áremelése mellett szövegezte az is, hogy a forintnak a konvertibilis valutákkal szemben ez év július 19-én végrehajtott 6 százalékos leértékelése a külföldiek (turisták, külföldi szállítványozási vállalatok) számára olcsóbbá tette volna a magyarországi üzemanyag-vásárlást, amit Magyarország konvertibilis keménységű árukért szerez be. A nyugat-európai országokban az üzemanyagárak még így is magasabbak, mint nálunk.

# Szabó István látogatása Izraelben

Szabó István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a TOT és a Nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet elnöke július 17-24. között tárgyalásokat folytatott Izraelben.

A vendéglátók kezdeményezésére Szabó Istvánt fogadta Jichak Samir miniszterelnök, és találkozott Simon Peresz külügyminiszterrel. A megbeszéléseken Szabó István hangsúlyozta, hogy magyar részről elégedetlenek a két ország közötti áruforgalom jelenlegi szintjével. Felvetette, hogy az izraeli kormány által Magyarország tekintetében alkalmazott magas vámok és az importengedélyek korlátozása gátolják a kapcsolá-

tok fejlesztésének lehetőségét. Hangsúlyozta, hogy hazánk erejéig technológiai vásárlásában, harmadik piaci együttműködésben és a turizmus fejlesztésében. Javasolta, hogy mielőbb kezdődjenek tárgyalások a gazdasági együttműködést akadályozó rendelkezések felülvizsgálatára.

A látogatás során Szabó István találkozott Meir Vilnerrel, az Izraeli Kommunista Párt főtákarával is. Tárgyalt Arjeh Nehemkin mezőgazdasági miniszterrel, Danny Giliermannnal, a Kereskedelmi Kamara elnökével, valamint Jisrael Ceasarral, az Izraeli Általános Munkásszövetség főtákarával is.

# Elhunyt Rózsa István Magyar vezetők üdvözlő táviratai

Mindenkit vártatlanul ért, és mély fájdalommal töltött el a hír, hogy a Szegedi Postaigazgatóság nemrég nyugalmába vonult igazgatója, Rózsa István, július 23-án, reggel váratlanul elhunyt. Néhány hónappal ezelőtt, nyugállományba vonulásakor tekintettük át életútját és munkásságát, amikor korábban az — akkor még nem tudtuk — utolsó kitüntetését, az Április 4-e Erdemrendet.

Rózsa István 1927. szeptember 29-én, Gyulán született. Eredeti foglalkozása, amire mindvégig büszke volt — géplakatos, de már 1949-től a mozaikkal kötelezte el magát. Először, mint ifjúsági vezető dolgozott, majd Csongrád megyében töltött be jelentős párttisztviselői feladatokat. Volt Szeged járás első titkára, majd 1962-től 1973-ig megyei pártbizottság titkára. Odaadó munkája, sikeres tevékenysége révén a megye egyik elismert politikai vezetője lett.

1973. november 1-jétől 1987. december 31-ig, nyugállományba vonulásáig volt a Szegedi Postaigazgatóság vezetője. A számára szokatlan, új feladatot, és az embereket rövid idő alatt megismerte. Eredményesen kamatoztatta az igazgatóság érdekében a pártapparátusban szerzett széleskörű ta-

pasztalatait is. Beosztottai jó vezetőnek tartották, aki nem korlátozza munkatársainak önállóságát, meghallgatja és orvosolja az egyéni problémákat. Tizenöt évig volt a három megyére illetékes igazgatóság, mintegy 7000 postás dolgozójának vezetője, akik tisztelték és szerették őt, mert elve az volt, mint egy ízben maga is nyilatkozta: „nem utasítunk, hanem kérünk. A szép szó hatékony fegyver, ha a munkatársak szeretik munkájukat.”

Kiemelkedő politikai, társadalmi és szakmai munkájáért több magas állami kitüntetésben részesült. A Magyar Szabadság Erdemrend ezüst fokozat, a Munkás Erdemrend arany fokozat, a Munkás Paraszt Hatalomért Erdemérem, a Hazza Szógalatáért Erdemérem arany fokozat, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem, az Ifjúságért Erdemérem arany fokozat, a Munkásör Emlékjelvény, az Árvízvédelemért Érem kitüntetések tulajdonosa, a munkásszolgálat régi harcosa.

Nyugdíjas éveire is komoly tervekkel készült, melyeknek megvalósítását kétértőre a váratlan halál.

Rózsa Istvánt a Magyar Posta saját halottjának tekintti, a temetésről később intézkednek.

# Magyar vezetők üdvözlő táviratai

A Kubai Köztársaság nemzeti ünnepe, a nemzeti felkelés napja, a Moncada laktanya elleni támadás 35. évfordulója alkalmából Grósz Károly, a Magyar Szocialista Munkáspárt főtákará, a Minisztertanács elnöke és Straub F. Brunó, az Elnöki Tanács elnöke, közös táviratban üdvözölte Fidel Castro Ruzt, a Kubai Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkárát, a Kubai Köztársaság Államtanácsának és Minisztertanácsának elnökét.

Stadinger István, az Országgyűlés elnöke Severo Aguirre del Cristónak, a kubai nemzetgyűlés ideiglenes elnökének küldött táviratban fejezte ki jókívánságait.

Straub F. Brunó, az Elnöki Tanács elnöke a Maldiv Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte Maumu Abdul Gaju köztársasági elnököt.

Straub F. Brunó, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Samuel Kanyon Doet, a Libériai Köztársaság elnökét az ország nemzeti ünnepe alkalmából.